

ΕΠΕΙΓΟΝ

Αθήνα 24 /06/2022
Αριθ. Πρωτ.: 1090/177723

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ,
ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΩΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ
Διεύθυνση: Βερανζέρου 46 ΤΚ 104.38
Πληροφορίες: Μ.Σαριδάκης, Γ. Δαμιανάκη
Τηλ.: 210 212 5690- 2102125733
e-mail: msaridakis@minagric.gr
gdamianaki@minagric.gr

ΠΡΟΣ: Περιφέρειες Χώρας
Γενικές Δ/νσεις Αγροτικής
Οικονομίας και Κτηνιατρικής
Δ/νσεις Κτηνιατρικής
Έδρες τους
ΚΟΙΝ: 1) Γραφείο Υπουργού και
Γεώργιου Γεωργαντά
2) Γραφείο Υφυπουργού και
Σίμου Κεδίκογλου
3) Γραφείο Γενικής
Γραμματέως και Χριστιάνας
Καλογήρου
4) Γενική Διεύθυνση
Κτηνιατρικής
5) Περιφερειακές Ενότητες
Χώρας
Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας
και Κτηνιατρικής Τμήματα
Κτηνιατρικής
Έδρες τους

ΘΕΜΑ: «Προστασία κατά τη μεταφορά ζώντων ζώων τους θερινούς μήνες»
ΣΧΕΤ.: : 1) Το αρ. πρωτ. 1703/101411/18.7.2018 έγγραφο της Υπηρεσίας μας
2) Το αρ. πρωτ. 1010/116987/7.5.2020 έγγραφο της Υπηρεσίας μας
3) Το αρ. πρωτ. 1067/132277/19.5.2021 έγγραφο της Υπηρεσίας μας

Σε συνέχεια των ανωτέρω σχετικών με το θέμα εγγράφων μας, των συνεχιζόμενων υπομνηματικών επιστολών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς τις κεντρικές αρμόδιες αρχές των Κρατών Μελών για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά με έμφαση στους θερινούς μήνες και με στόχο να μην εγκρίνονται μεταφορές ζώντων ζώων από τις αρμόδιες αρχές Κρατών Μελών όταν η θερμοκρασία περιβάλλοντος ξεπερνά τους 30°C, σε σχέση πάντα με την αύξηση του κόστους μεταφοράς λόγω της σημαντικής ανόδου των τιμών των καυσίμων και την αύξηση του κόστους των μεταφορών, θα θέλαμε να σας υπενθυμίσουμε τα εξής:

A) Κατά τους θερινούς μήνες θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά όλες οι διατάξεις του Κανονισμού 1/2005/ΕΚ και ιδιαίτερα αυτές που συνδέονται άμεσα με την πιθανότητα ανόδου της θερμοκρασίας σώματος των ζώων και πρόκλησης θερμικής καταπόνησης (πχ. πυκνότητα φόρτωσης, επίπεδα θερμοκρασίας και σχετικής υγρασίας των θαλάμων των μεταφορικών μέσων, τήρηση των προβλεπόμενων χρόνων ταξιδιού και διαστημάτων σίτισης και ποτίσματος των ζώων, τήρηση συνθηκών εξαερισμού, απόσταση οροφής από την κεφαλή των ζώων κλπ.).

B) Ο κάθε μεταφορέας πρέπει να εφαρμόζει τα παρακάτω (και πάντα σε συμμόρφωση με τις διατάξεις του Κανονισμού 1/2005/ΕΚ):

1. Μεταφορά μόνο ικανών ζώων και τακτική επιθεώρηση αυτών κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.
2. Μείωση της πυκνότητας φόρτωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου 7, Παράρτημα Ι του Κανονισμού 1/2005/ΕΚ, αλλά και την τοποθέτηση μικρότερου αριθμού σειρών καθ' ύψος ώστε να αυξηθεί το ύψος της κάθε σειράς πάνω από την κεφαλή των ζώων.
3. Έλεγχος καλής λειτουργίας του συστήματος εξαερισμού και ρύθμισης θερμοκρασίας των οχημάτων πριν την αναχώρηση και κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, ώστε να εξασφαλίζονται οι διατάξεις της παραγράφου 3, Κεφάλαιο 6, Παράρτημα Ι του Κανονισμού 1/2005/ΕΚ.
4. Διαρκής πρόσβαση των ζώων σε φρέσκο πόσιμο νερό και εκ των προτέρων έλεγχος της διαθεσιμότητας σε νερό και ορθής λειτουργίας των συσκευών χορήγησης αυτού στο όχημα μεταφοράς.
5. Συντήρηση των ταϊστρών και ποτιστρών, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή λειτουργία τους και να είναι κατάλληλες για το είδος των ζώων που μεταφέρονται, καθώς και δυνατότητα ποτίσματος και ταΐσματος με επιπλέον μέσα πχ. κουβάδες αν χρειαστεί. Τακτικός έλεγχος λειτουργίας τους και κατά τη διάρκεια της μεταφοράς.
6. Ορθή συντήρηση των οχημάτων μεταφοράς σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΙΙ, Παράρτημα Ι του Κανονισμού 1/2005/ΕΚ με σχετική τεκμηρίωση.
7. Φόρτωση, μεταφορά και εκφόρτωση ζώων κατά τις δροσερές ώρες της ημέρας με την αντίστοιχη αποτύπωση στον προγραμματισμό του ταξιδιού.
8. Στάση των οχημάτων σε σκιερά μέρη κατά τις θερμές ώρες της ημέρας και μακριά από άλλα οχήματα που περιορίζουν τη ροή του αέρα. Σημειώνεται ότι θα πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα κατά την αναμονή προς φόρτωση των οχημάτων μεταφοράς σε λιμένες της Χώρας και συνεννόηση με τις κατά τόπους λιμενικές αρχές για τη φροντίδα των ζώων.
9. Αποφυγή μεταφοράς μη κεκαρμένων (κουρεμένων) ζώων.
10. Εκ των προτέρων έλεγχος των καιρικών συνθηκών που επικρατούν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, ώστε σε περίπτωση που επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες και υψηλή υγρασία να ματαιώνεται ή να τροποποιείται η μεταφορά. Ενδεικτικά προτείνεται η χρήση των ιστότοπων www.meteoblue.com και www.weather.com (τα οποία δίνει προγνώσεις κατά 2 βαθμούς υψηλότερες σε σχέση με την άλλη προτεινόμενη ιστοσελίδα και θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον προγραμματισμό).

Γ) Οι αρμοδιες κτηνιατρικές αρχές προβαίνουν στις εξής ενέργειες:

- 1) Ενδελεχής έλεγχος του προγραμματισμού ταξιδιού πριν την αναχώρηση των ζώων ιδιαίτερα ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα
- 2) Διοικητικός έλεγχος εγγράφων μετά την ολοκλήρωση της μεταφοράς και την άφιξη των ζώων στον τόπο προορισμού ο οποίος περιλαμβάνει:
  - Υγειονομικά πιστοποιητικά (Άδειες διακίνησης, πιστοποιητικά TRACES, υγειονομικά πιστοποιητικά τρίτων χωρών).
  - Άδειες μεταφορέων, πιστοποιητικά οχημάτων και πιστοποιητικά ικανότητας προσωπικού.
  - Συμπληρωμένα όλα τα τμήματα του ημερολογίου ταξιδιού
  - Σύγκριση ημερολογίων ταξιδιού, εκτυπώσεων ταχογράφων για τον υπολογισμό του πραγματικού χρόνου διαδρομής από αυτούς, μέσω ψηφιακών χαρτών τύπου Google

maps ή μέσω της ιστοσελίδας viamichelin.com και συστημάτων πλοήγησης με έλεγχο των γεωγραφικών συντεταγμένων και τα χιλιόμετρα που διανύθηκαν, καθώς και τον υπολογισμό του χρόνου αναμονής σε σημεία εξόδου. Η πληρότητα και ορθότητα συμπλήρωσης και ειδικά του Τμήματος 4 (και να μη έχει μεγάλη απόκλιση με το Τμήμα 1). Έλεγχος των εκτυπώσεων καταγραφικής θερμοκρασίας καθ' όλη τη διάρκεια ταξιδιού (επιθυμητό είναι να υπάρχει καταχώριση θερμοκρασίας ανά 30 min). Ορθός συμπληρωμένος προορισμός και ημερομηνία άφιξης, αριθμός μη ικανών προς μεταφορά ή νεκρών ζώων (Τμήμα 3 και 5 του ημερολογίου ταξιδιού), παραβάσεις ως προς τις στάσεις των οχημάτων, καταχώριση της επιθεώρησης στο σύστημα TRACES και το ΟΠΣ με τα πραγματικά ευρήματα

- Τυχόν μη συμμορφώσεις με σύνταξη σχετικής έκθεσης ελέγχου μεταφορέα.

3) Έλεγχος εκτός της διαδικασίας μεταφοράς σε εγκαταστάσεις μεταφορέων (έδρες τους – γραφεία) ο οποίος περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- Έλεγχο οχημάτων στην έδρα του μεταφορέα σε χρόνο διαφορετικό από την ενεργή μεταφορά ζώων
- Έλεγχο εγγράφων, ήτοι άδειες διακίνησης και πιστοποιητικά TRACES, πιστοποιητικά απολύμανσης οχημάτων, βιβλία ή αρχεία καταγραφής ταξιδιών, άδειες μεταφορέων, πιστοποιητικά έγκρισης οχημάτων και πιστοποιητικά ικανότητας προσωπικού, συμπληρωμένα ημερολόγια ταξιδιού, σύγκριση ημερολογίων ταξιδιού, εκτυπώσεων ταχογράφων για τον υπολογισμό του πραγματικού χρόνου διαδρομής από αυτούς, ψηφιακών χαρτών τύπου Google maps και συστημάτων πλοήγησης με έλεγχο των γεωγραφικών συντεταγμένων και τα χιλιόμετρα που διανύθηκαν, καθώς και τον υπολογισμό του χρόνου αναμονής σε σημεία εξόδου, πληρότητα και ορθότητα συμπλήρωσης (και ειδικά του Τμήματος 4), εκτυπώσεις ή ηλεκτρονικά αρχεία καταγραφικών θερμοκρασίας καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού, ορθός προορισμός και ημερομηνία άφιξης, αριθμός μη ικανών προς μεταφορά ή νεκρών ζώων, παραβάσεις ως προς τις στάσεις των οχημάτων, σχέδια έκτακτης ανάγκης.

Σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις σε περιόδους υψηλών θερμοκρασιών ή δε δέχονται οι μεταφορείς και διοργανωτές να τροποποιήσουν τον προγραμματισμό ταξιδιού δε θα πρέπει να εκδίδονται τα σχετικά έγγραφα μετακίνησης των ζώων από τις αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές.

Δ) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εκδώσει ενημερωτικό φυλλάδιο που απευθύνεται στους μεταφορείς ζώων και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/aw_transport_leaflet_to-tur_en.pdf

Σας γνωρίζουμε όμως ότι το φυλλάδιο αυτό είναι επίσημα μεταφρασμένο στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, βουλγαρική, ουγγρική, πολωνική και τσεχική γλώσσα και δεν είναι διαθέσιμη επίσημη μετάφραση αυτού στην ελληνική γλώσσα προς το παρόν.

Ε) Σε επιστολή του αρμόδιου Επιτρόπου δίδεται έμφαση στους αυξημένους χρόνους αναμονής που παρατηρούνται στα σημεία εξόδου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τις οδικές μεταφορές και στους λιμένες κατά τις θαλάσσιες μεταφορές και την σε αρκετές περιπτώσεις αδυναμία να καλυφθούν οι ανάγκες ευζωίας των ζώων. Επίσης τονίζεται επισταμένως η αναγκαιότητα λεπτομερούς ελέγχου των σχεδίων δρομολογίου από την αρμόδια κτηνιατρική αρχή πριν από την έγκρισή τους (με επιβεβαίωση και των κρατήσεων που έχουν γίνει σε σημεία ελέγχου και πλοία, καθώς και την ύπαρξη σχετικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης) και η καταγραφή των προβλεπόμενων καιρικών συνθηκών από τους μεταφορείς καθ' όλη τη διάρκεια του ταξιδιού. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να τεκμηριώνεται από το μεταφορέα ότι έχει όντως ελέγξει τις καιρικές συνθήκες με εκτύπωση προγνωστικού δελτίου καιρού για τις περιοχές της διαδρομής ή όποιο άλλο πρόσφορο μέσο και ότι πράγματι δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να συμβεί αδικαιολόγητη ταλαιπωρία των ζώων.

ΣΤ) Κάθε έτος μη κυβερνητικές οργανώσεις προβαίνουν σε καταγγελίες για μεταφορά ζώντων ζώων από το εξωτερικό στην πατρίδα μας εν μέσω ακραίων θερμοκρασιών το θέρος (τόσο για Έλληνες όσο και αλλοδαπούς μεταφορείς), οι οποίες κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προς διερεύνηση. Μεγάλος αριθμός των καταγγελιών αυτών λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια αναμονής των οδικών οχημάτων εντός των χώρων αναμονής του λιμένος Πειραιώς για τη μετεπιβίβασή τους προς τη νησιωτική Χώρα. Για το λόγο αυτό οι αρμόδιες κτηνιατρικές αρχές είναι απαραίτητο να προγραμματίζουν και να διενεργούν σχετικές αμερόληπτες επιθεωρήσεις.

Ζ) Η αύξηση των τιμών των καυσίμων που έχει ως συνέπεια την επιβάρυνση του κόστους μεταφοράς των ζώντων ζώων, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να επηρεάσει αρνητικά τις συνθήκες μεταφοράς των ζώων. Για το λόγο αυτό ο καλός προγραμματισμός και ο έλεγχος αυτού αποτελούν καθοριστικό παράγοντα.

Παρακαλούμε όπως ενημερωθούν σχετικά οι μεταφορείς της περιοχής αρμοδιότητάς σας με αποδεικτικό επίδοσης και υπογραφή παραλαβής του παρόντος εγγράφου γνωρίζοντάς τους ότι σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης θα επιβάλλονται κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4235/2014 (Α΄32) και συγκεκριμένα του άρθρου 13 του Κανονισμού 1/2005/ΕΚ.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε επιπλέον διευκρίνιση ή πληροφορία.

**Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΘΩΜΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ